

מבט לאיראן

23 ביוני – 7 ביולי 2022

עורך: ד"ר רז צימט

במוקד אירועי השבוע

- ◀ שר החוץ האיראני הגיע ב-2 ביולי 2022 לביקור בסוריה ונפגש עם בכירי הממשל הסורי, בראשם הנשיא אסד. הביקור התקיים על רקע החששות בדמשק ובטהראן מפעולה צבאית תורכית בצפון סוריה. קודם לביקור בדמשק, נפגש שר החוץ האיראני באנקרה עם נשיא תורכיה ועם שר החוץ התורכי והצהיר, כי איראן תומכת בפתרון דיפלומטי למשבר בסוריה ומתנגדת לכל פעולה צבאית בשטחה. במהלך ביקורו בדמשק גינה שר החוץ האיראני את התקיפות הישראליות הנמשכות בסוריה, הדגיש את מחויבות ארצו להמשך התמיכה בסוריה וכן נפגש עם ראשי הארגונים הפלסטינים היושבים בדמשק.
- ◀ מכלית נפט איראנית נוספת הגיעה בראשית יולי 2022 לחופי סוריה. במחצית יוני עגנו שתי מכליות איראניות מול חופי סוריה בעקבות הסכמות, שהושגו במהלך ביקור הנשיא אסד בטהראן במאי 2022 בנוגע לקו האשראי האיראני-סורי ואיפשרו את חידוש תנועת המכליות בציר איראן-סוריה.
- ◀ ראש ממשלת עיראק הגיע ב-26 ביוני 2022 לביקור בטהראן במסגרת מאמציו לחדש את השיחות בין איראן לערב הסעודית. בפגישתו עם ראש הממשלה אמר נשיא איראן ראיסי, כי ארצו חותרת להרחבת הקשרים בין שתי המדינות וגינה את החלטת כמה ממנהיגי האזור לנרמל את הקשרים עם ישראל.
- ◀ יו"ר הגיוס העממי (ארגון הגג של המיליציות השיעיות העיראקיות) הגיע בראשית יולי לביקור בטהראן. במקביל, נפגש יו"ר הפרלמנט העיראקי עם שגרירה החדש של איראן בבגדאד ודן עימו בהתפתחויות הפוליטיות בעיראק ובאזור.
- ◀ בעקבות רעידת האדמה הקשה, שפקדה בין 21 ל-22 ביוני 2022 את מזרח אפגניסטאן, שיגרה איראן מטוסים נושאי סיוע הומניטרי לנפגעי הרעש.

המעורבות האיראנית בסוריה

- ◀ שר החוץ האיראני, חסין-אמיר עבדאללהיאן (Hossein Amir Abdollahian), אמר במסיבת עיתונאים משותפת עם שר החוץ התורכי, מבלוט צ'בושולו, באנקרה ב-27 ביוני 2022, כי איראן מבינה את חששותיה הביטחוניים של תורכיה בסוריה. בהתייחסו לאפשרות לפעולה צבאית תורכית בסוריה אמר עבדאללהיאן, כי שוחח בעניין זה בהרחבה עם עמיתו התורכי וכי איראן סבורה שיש להסיר את החששות התורכיים באמצעות משא ומתן (איסנ"א, 27 ביוני 2022). בשיחתו עם נשיא תורכיה, רג'פ טאיפ ארדואן, אמר עבדאללהיאן, כי איראן תומכת בפתרון דיפלומטי למשבר בסוריה ובצורך להימנע מכל פעולה צבאית (מהר, 28 ביוני 2022).

בתגובה לדברי עבדאללהיאן בפגישתו עם שר החוץ התורכי הבהיר שגריר איראן בתורכיה, מחמד פראזמנד (Mohammad Farazmand), כי אין להבין את הצהרת שר החוץ האיראני כאור ירוק מצד טהראן לפעולה צבאית תורכית בצפון סוריה וכי עמדת איראן בסוגיה זו נותרה ברורה וללא שינוי (תסנים, 28 ביוני 2022).

◀ ב-2 ביולי 2022 הגיע שר החוץ האיראני, חסין-אמיר עבדאללהיאן, לביקור בסוריה. עם הגיעו לסוריה אמר שר החוץ, כי איראן מבינה את דאגותיה של תורכיה, אך מתנגדת לכל פעולה צבאית בשטח סוריה ופועלת לפתרון דיפלומטי לחילוקי הדעות בין דמשק לאנקרה. כמו כן, גינה עבדאללהיאן את התקיפות הישראליות הנמשכות בסוריה.

◀ בפגישתו עם שר החוץ הסורי, פיצל מקדאד (Faisal Mekdad), אמר עבדאללהיאן, כי היחסים בין שתי המדינות הם אסטרטגיים, והדגיש את מחויבות ארצו להמשך התמיכה בסוריה וב"התנגדות" לשם הבטחת ביטחון האזור. שר החוץ הסורי הודה לעמיתו האיראני על מאמצי איראן לסייע בפתרון חילוקי הדעות בין סוריה לתורכיה על רקע כוונתה לבצע מהלך צבאי בצפון סוריה. בפגישתו עם הנשיא בשאר אסד גינה עבדאללהיאן את העדר התגובה מצד מדינות המערב להמשך התקיפות הישראליות בסוריה ואמר, כי הדבר מעיד על כך שהן אינן מעוניינות ביציבותה ובביטחונה של סוריה. הוא הדגיש את הצורך בשמירת לכידותה הטריטוריאלית של סוריה ואת התנגדות איראן לכל פעולה צבאית בשטחה. הנשיא אסד הודה לאיראן על מאמציה לקידום פתרון מדיני למשבר בארצו והצהיר, כי המאזן באזור משתנה לטובת סוריה (פארס, 2 ביולי 2022).

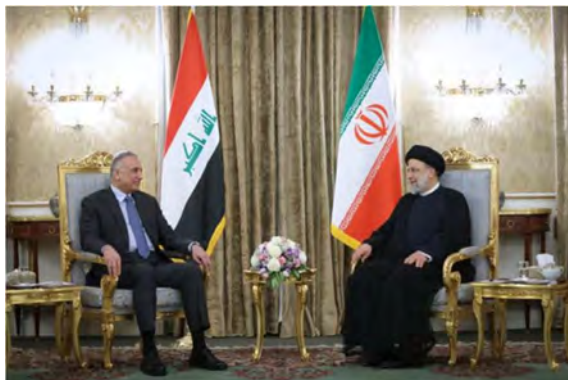
פגישת שר החוץ האיראני עם נשיא סוריה (פארס, 2 ביולי 2022)

◀ בראשית יולי 2022 הגיעה מכלית נפט איראנית לנמל בניאס שבצפון-מערב סוריה. זוהי המכלית השלישית שהגיעה לחופי סוריה מאז חידוש תנועת המכליות בציר איראן-סוריה (איסנ"א, 3 ביולי 2022). במחצית יוני 2022 דיווח העיתון הסורי אלוטן על הגעת שתי מכליות איראניות נושאות כשני מיליון חביות נפט מול חופי סוריה בעקבות הסכמות, שהושגו במהלך ביקורו האחרון של הנשיא אסד בטהראן במאי 2022. העיתון דיווח, כי חידוש תנועת המכליות בקו איראן-סוריה התאפשר בעקבות פתרון סוגיית קו האשראי האיראני-סורי.

המעורבות האיראנית בעיראק

◀ ראש ממשלת עיראק, מצטפא כאט'מי, הגיע ב-26 ביוני 2022 לביקור בטהראן במסגרת מאמציו לחדש את השיחות בין איראן לערב הסעודית. קודם לכן, ביקר כאט'מי בג'דה שבסעודיה. במסיבת עיתונאים משותפת

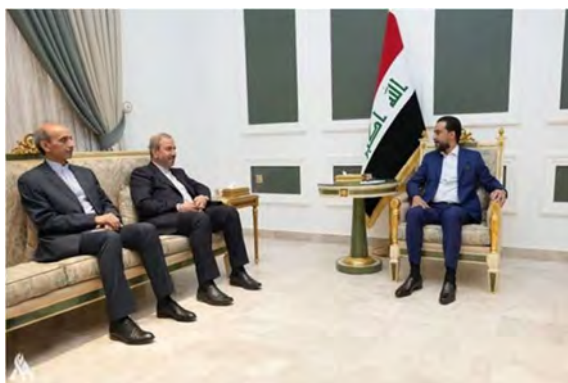
עם ראש הממשלה העיראקי אמר נשיא איראן, אבראהים ראסי, כי היחסים עם עיראק עמוקים וכי העם העיראקי הוא הקרוב ביותר לעם האיראני. הוא הביע את רצונה של איראן בהרחבת הקשרים בין שתי המדינות בכל התחומים. ראסי ציין, כי שוחח עם כאט'מי בנוגע לקידום פרויקט סלילת מסילת הרכבת משלמצ'ה (Shlahmcheh) שבמערב איראן לבצרה שבדרום עיראק. הוא הוסיף, כי דיאלוג בין מנהיגי האזור חיוני כדי לפתור את בעיות האזור וכי התערבות זרים באזור רק מעוררת בעיות. כמו כן, התייחס נשיא איראן לנורמליזציה בין ישראל לכמה ממדינות ערב ואמר, כי נרמול היחסים עם "המשטר הציוני" לא יפתור את בעיות האזור וכי צעדיה של ישראל לעבר נורמליזציה עם כמה מדינות לא יביאו לה יציבות וביטחון (איסנ"א, 26 ביוני 2022).

פגישת נשיא איראן עם ראש ממשלת עיראק (איסנ"א, 26 ביוני 2022)

◀ מקורות עיראקים דיווחו, כי פאלח אלפיאצ' (Faleh al-Fayyad), יו"ר הגיוס העממי (ארגון הגג של המיליציות השיעיות העיראקיות), הגיע בראשית יולי לביקור בטהראן. לא נמסרו פרטים נוספים על אודות הביקור (shafaqna.com, 3 ביולי 2022).

◀ יו"ר הפרלמנט העיראקי, מחמד אלחלבוסי (Mohamed al-Halbousi), נפגש ב-5 ביולי 2022 עם שגריר איראן בבגדאד, מחמד כאט'ם אל-י צאדק (Mohammad Kazem Al-e Sadegh). בהודעת ראשות הפרלמנט העיראקי נאמר, כי אלחלבוסי איחל לשגריר החדש הצלחה בתפקידו ודן עימו בדרכים לחזק את שיתוף הפעולה בין שתי המדינות בתחומים שונים. כמו כן, דנו השניים בהתפתחויות הפוליטיות האחרונות בעיראק ובאזור (מהר, 5 ביולי 2022).

פגישת יו"ר הפרלמנט העיראקי עם שגריר איראן בבגדאד (מהר, 5 ביולי 2022)

◀ סגן שר הפנים האיראני לעניינים ביטחוניים, סיד מג'יד מיר-אחמדי (Seyyed Majid Mirahmadi), הגיע ב-5 ביולי 2022 לביקור בן יומיים בעיראק בראש משלחת פוליטית-ביטחונית-צבאית רמת דרג. המשלחת האיראנית נפגשה עם בכירים עיראקים, בראשם שר הפנים העיראקי ומפקד משטרת בגדאד, ודנה עימם בהרחבת שיתוף הפעולה הביטחוני בין המדינות ובהיערכות לקראת טקסי העלייה לרגל למקומות הקדושים לשיעה בעיראק במסגרת הארבעין, המועד המציין ארבעים יום לאחר צום העאשורא'. במהלך הביקור נחתמו שני מזכרי הבנה לשיתוף פעולה ביטחוני בין שתי המדינות בהקשר להעברת סחורות במעברי הגבול המשותפים ולתנועת עולי רגל (אילנ"א, 5 ביולי 2022).

המעורבות האיראנית בזירה הפלסטינית

◀ שר החוץ האיראני, חסין-אמיר עבדאללהיאן, נפגש במהלך ביקורו בדמשק ב-3 ביולי 2022 עם נציגי הארגונים הפלסטינים היושבים בסוריה והדגיש את תמיכתה הנמשכת של איראן בעניין הפלסטיני. במהלך הפגישה אמר שר החוץ האיראני, כי סוגיית פלסטין היא הסוגייה הראשונה במעלה עבור העולם האסלאמי וכי תמיכת איראן בהתנגדות העם הפלסטיני תימשך עד לשחרור מולדתו וכינונה של מדינה פלסטינית אחת שבירתה ירושלים. הוא גינה את נכונותן של חלק ממדינות האזור לנרמל את יחסיהן עם ישראל והצהיר כי מדובר בבגידה בעניין הפלסטיני. עבדאללהיאן הוסיף, כי "המשטר הציוני" חלש ונבוך מאוד מול "ציר ההתנגדות" ומנסה, לפיכך, להסיט את דעת הקהל העולמית באמצעות שקרים והגזמות. הוא הצהיר, כי איראן אינה מבחינה בין שיעים לסונים ותומכת במקביל הן בג'האד האסלאמי ובחמאס הסוניות והן בחזבאללה השיעית (איסנ"א, 3 ביולי 2022).

פגישת שר החוץ האיראני עם ראשי הארגונים הפלסטינים בדמשק (איסנ"א, 3 ביולי 2022)

המעורבות האיראנית באפגניסטאן

◀ שני מטוסים נושאי סיוע הומניטרי מאיראן לנפגעי רעידת האדמה, שפקדה בין 21 ל-22 ביוני את מזרח אפגניסטאן, נחתו ב-23 ביוני 2022 בשדה התעופה ח'וסת (Khost) שבדרום-מזרח אפגניסטאן. הסיוע האיראני כלל אוהלים וחבילות מזון (איסנ"א, 23 ביוני 2022).

סיוע איראני לנפגעי רעידת האדמה במזרח אפגניסטאן (איסנ"א, 23 ביוני 2022)

◀ משלחת של הטאלבאן הגיעה בסוף יוני לטהראן לכינוס ועדת הגבולות העליונה המשותפת לאיראן ולאפגניסטאן. המשלחת בראשות מולוי סעדאללה בלוץ' (Molavi Sa'dollah Balouch), ראש המחלקה לשיתוף פעולה ביטחוני ולענייני גבולות במשרד החוץ האפגאני, כללה נציגים משרדי ההגנה, החוץ, האנרגיה והמים, הפנים, והמשרד לענייני שבטים וגבולות. נציגי הטאלבאן דנו עם נציגי איראן במחלוקות הגבול בין שתי המדינות ובמאבק בקבוצות בלתי-חוקיות, בהן מבריחי סמים ובני אדם, הפועלות בגבול המשותף (פארס, 29 ביוני 2022).

כינוס ועדת הגבולות המשותפת לאיראן ולאפגניסטאן (פארס, 29 ביוני 2022)

◀ סגן השגריר האיראני בקאבול, סיד חסן מרתצ'וי (Seyyed Hassan Mortazavi), נפגש ב-5 ביולי 2022 עם סגן שר החוץ של הטאלבאן, שיר מחמד עבאס סתאנכזי (Sher Mohammad Abbas Stanikzai), ודן עימו בהרחבת הקשרים בין איראן ואפגניסטאן. הבכיר האפגאני הודה לסגן השגריר האיראני על תמיכת איראן בעם האפגאני וקרא לפתרון הבעיות הנוגעות למהגרים האפגאנים לאיראן. כמו כן, נפגש סגן השגריר עם נשיא אפגניסטאן לשעבר, חאמיד כרזאי (Hamid Karzai), שהודה לו על הסיוע האיראני לנפגעי רעידת האדמה בח'וסת (פארס, 5 ביולי 2022).

פגישת סגן שגריר איראן בקאבול עם סגן שר החוץ של הטאלבאן (פארס, 5 ביולי 2022)